

ANBEFALINGER TIL ØGET DYREVELFÆRD VED PRODUKTION AF ØKOLOGISKE GRISE

ØKOLOGISK
LANDSFORENING

DYRENES
BESKYTTELSE

KAPITEL I

1. FORMÅL

Disse frivillige anbefalinger supplerer EU's regler for økologisk jordbrugsproduktion i forhold til økologiske grise.

Anbefalingerne omfatter forhold som de nedenstående organisationer finder relevante for at sikre, at den økologiske produktion lever op til erhvervets forståelse af økologisk griseproduktion.

Anbefalingerne kan frit følges af medlemmer af nedenstående organisationer, andre organisationer og virksomheder.

Organisationerne arbejder samtidig løbende for, at anbefalingerne i videst muligt omfang indarbejdes i EU lovgivning eller gøres overflødige på grund af udviklingen.

2. BAGGRUND

Alle producenter med økologiske grise skal overholde de til enhver tid gældende EU- og statsregler. Dyrenes Beskyttelse har sit eget mærke "Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse". Der er i et vist omfang sammenfald mellem EU økologiregler og mærkekriterierne i Dyrenes Beskyttelses mærke. Griseproducenter, der leverer til danske slagterier, er tilmeldt Dyrenes Beskyttelses mærke. De mærkekriterier, der går ud over det, der er dækket ind af økologireglerne, eller øvrige anbefalinger bliver skrevet ind i disse brancheanbefalinger, i det omfang der er enighed om det.

3. INITIATIVTAGERE

Økologisk Landsforening, Landbrug & Fødevarer, Økologisektionen, Dyrenes Beskyttelse

4. ORGANISERING OG HÅNDHÆVELSE

4.1 Forretningsorden

Vælger virksomheder at følge anbefalingerne, udfyldes tilslutningsaftalen under pkt. 7. Tilslutningsaftalen tilsendes Økologisk Landsforening.

4.1.2 Administration

Økologisk Landsforening har ansvaret for at samle organisationerne til et årligt møde, hvor anbefalingerne gennemgås med henblik på at vurdere behovet for justeringer herunder bortfald eller tilføjelse af nye anbefalinger. Møder kan derudover holdes efter behov.

4.1.3 Kontrol

De frivillige anbefalinger underlægges årlig kontrol. Kontrollen gennemføres via kontrollen af mærkeordningen Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse eller ved et andet akkrediteret system, der kan give tilsvarende sikkerhed for, at anbefalingerne er overholdt. Egenkontrol eller stikprøvekontrol kan indgå som del af kontrollen. Nogle af anbefalingerne går videre end mærkekriterierne under mærkeordningen Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse. Det aftales i aftalekredsen, om disse anbefalingerne også kan kontrolleres under kontrollen af mærket Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse.

4.1.4 Håndhævelse

De deltagende slagterier, der vælger at følge anbefalingerne, har selv ansvaret for at stille krav overfor deres leverandører om overholdelse heraf på deres respektive områder og organisere, at de bliver tilmeldt kontrol. Anbefalingerne bør følges fra den dag, hvor besætningen lægges om til økologi.

4.1.5 Kontroludgifter

Udgifterne vedrørende kontrol håndteres som et anliggende mellem den kontrollerende enhed og slagterierne

4.1.6 Sanktioner

Sanktioner i forhold til aftalen om brancheanbefalinger fastlægges af slagteriet. De tilsluttede slagterier fremlægger en årlig opgørelse over indberettede overtrædelser til slagteriet og redegør på et årligt møde overfor parterne bag brancheanbefalinger for, hvordan der er fulgt op eller sanktioneret på overtrædelserne. Dyrenes Beskyttelse redegør for deres kontrolstatistik i tilknytning til mærket Anbefalet af Dyrenes Beskyttelse

4.1.7 Ændringer og ophør

Anbefalingernes indhold kan løbende justeres. Ændringer træder i kraft på et tidspunkt, der aftales af organisationerne.

4.1.8 Dispensationer fra aftalepunkter

Anbefalingerne bør som udgangspunkt følges samlet. Eventuel anmodning om dispensation begrundet i særlige hensyn kan dog rettes til Økologisk Landsforening. Anmodningen skal beskrive baggrunden, varigheden samt konsekvenserne af en ønsket dispensation. Økologisk Landsforening drøfter dispensationen med de øvrige organisationer, der afgiver et fælles svar direkte til den, der begærer dispensationen.

5. IKRAFTTRÆDELSE

Aftalen træder i kraft januar 2026 og erstatter gældende aftale, der første gang blev indgået 1. januar 2009 med efterfølgende ændringer.

6. KONTAKTPERSONER

Økologisk Landsforening

Sybilie Kyed
24652392
sk@okologi.dk

Landbrug & Fødevarer

Lars Holdensen
21 78 86 33
lho@lf.dk

Dyrenes Beskyttelse

Mia Bonnichsen
81 88 03 68
mbo@dyrenesbeskyttelse.dk

7. TILSLUTNINGSAFTALE

Slagterier: _____

Har valgt frivilligt at følge anbefalinger til øget dyrevelfærd ved produktion af økologiske grise.

Sted: _____

Dato: _____

Underskrift: _____

AFTALEN SENDES TIL
Økologisk Landsforening
info@okologi.dk

Att. Sybille Kyed

KAPITEL II

INDHOLD

De frivillige retningslinjer medfører, at producenter af økologisk svinekød ud over økologireglerne skal overholde nedenstående 17 ekstra krav:

1. Fra 1. januar 2019 skal slagtede grise, der sælges som økologisk kød være født økologisk.
2. Der skal fodres 100% økologisk
 - a. I forhold til kravet om 100 % økologisk fodring gives der i overensstemmelse med EU's økologiregler dispensation til at anvende op til 5% ikke-økologisk proteinfoder til smågrise under 35 kg frem til og med 1. november 2026.
3. Smågrise skal have adgang til egnet suppleringsfoder i faremarken, fra de er fire uger gamle
4. Der må max anvendes 100 mg kobber/kg foder til grise til og med, de er 14 uger gamle.
5. Den gennemsnitlige fravænningsalder er mindst 7 uger
6. Søerne skal fare i udendørs hytter og have et markareal på mindst 300 m² pr. so
7. Alle dyr skal kunne ligge i skygge på faremarken i sommermånederne. Skyggen kan tilbydes ved levende bevoksning eller andet. Hytter, hvor der kan skabes høj luftgennemstrømning ved at tilbyde ekstra åbning af mindst samme størrelse som dyrenes indgang i hytten, kan opfylde kravet. Hvis skygge skabes ved levende bevoksning, så skal beplantningen være etableret senest første plantesæson, efter bedriften lægges ind under aftalen.
8. Udearealet til slagtesvin skal minimum være 20 m², dog minimum 10 m² til grise op til 40 kg
9. Stalde der etableres eller ombygges efter 1. januar 2018 skal leve op til følgende krav:
 - a) Grisene skal sikres udsyn fra udearealer. Udsynet må ikke blokeres af midlertidige genstande (dette gælder også stalde etableret før 2018).
 - b) Forværket må højst være lukket i en højde på 60 cm.
 - c) Grisene skal sikres udsyn på mindst 10 meter fra udearealerne, og der skal være en oplevelse af luft, der hvor udearealerne ligger.
10. Mindst 50% af den anvendte strøhalm være af økologisk oprindelse*. Kravet dokumenteres via logbogen på bedriften, hvor der fremgår data for antal kilo strøhalm fra egenproduktion brugt til strøhalm og bilag med data om antal kilo ikke-økologisk og økologisk halm indkøbt til brug til strøhalm. Logbogen skal være opdateret og ligge klar som statuserklæring ved kontrol.

**Halm fra omlægningskorn regnes som økologisk. Kravet omfatter ikke andre typer strøelse.*

11. Fra gødningsåret 2022/2023 gælder følgende om husdyrgødning på økologiske grisebedrifter:

- a) Der kan maksimalt anvendes uafgasset ikke-økologisk husdyrgødning svarende til 43 kg udnyttet N pr. ha., dog
- b) Der kan anvendes op til 65 kg udnyttet N pr. ha. fra ikke-økologisk husdyrgødning, såfremt mindst 22 kg N heraf kommer fra husdyrgødning, der kommer ind via biomasse fra et biogas-anlæg. Uanset dette punkt kan der altid tages samme mængde N tilbage fra biogasanlægget, som modtager eventuelt, må have afleveret i form af økologisk biomasse eller husdyrgødning. Denne mængde N indgår ikke i opgørelsen over modtaget ikke-økologisk husdyrgødning.
- c) Hvis der anvendes korn/foder dyrket i Danmark – uanset eventuelle mellemlid – finder samme krav anvendelse for hele bedriften der dyrker afgrøden. Hvis det ikke kan dokumenteres via faktura, anvendes en tro og love-erklæring.

Kontrol foretages på grisebedrifter via stikprøvekontrol baseret på gødningsregnskab, gødningsplanlægningsprogrammer og erklæringer om overført gødning (B1-skema).

12. Besætningen skal have en sundhedsrådgivningsaftale, og slagteriet skal stille bedriftens registrerede slagtedata og sygdomsbemærkninger til rådighed for landmanden, som skal anvende dem i forbindelse med sin sundhedsrådgivningsaftale.

For besætninger, der ikke lovpligtigt skal oprette en sundhedsrådgivningsaftale, kan en sundhedsrådgivningsaftale erstattes af minimum to årlige besætningsbesøg, hvor besætningen gennemgås for dyrevelfærd og dyresundhed. Der skal forelægges en besøgsrapport efter dyrlægens besætningsbesøg, som fremvises ved kontrolbesøg.

13. Grise må højst transporteres i 8 timer både i Danmark og ved transport til andre lande.
14. Slagtesvin og søer, der sendes til slagteri, må ikke omlæsses, efter de har forladt bedriften.
15. Klager over produktionen skal noteres.
16. Fra 1. januar 2022 udføres der en ekstra brugerbetalt velfærdskontrol i besætningen, hvis Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø konstaterer velfærdsovertrædelser relateret til griseproduktionen. Følgende situationer udløser et ekstra kontrolbesøg:
- d) Hvis der i en økologikontrol (årlig- eller supplerende kontrol) fra konstateres to eller flere velfærdsrelaterede overtrædelser på samme besøg.
 - e) Hvis der hos en producent konstateres velfærdsovertrædelser ved to på hinanden følgende økologikontroller (årlig- eller supplerende kontrol).
17. Maritime proteinkilder kan anvendes, når det kan dokumenteres, at PFAS4 indholdet i de maritime proteinkilder sammenholdt med den valgte iblandingsprocent sikrer, at det beregnede indhold af PFOS i grise-leveren ikke overstiger detektionsgrænsen.

Fiskemel, søstjernemel og andre lignende maritime proteinkilder kan dermed indgå i færdigblandet fuldfoder eller tilskudsfoder fra foderstofvirksomheder til smågrise. Dette under forudsætning af, at PFOS-indholdet er analyseret i det maritime protein, og det sikres, at det beregnede indhold i leveren i grisene holder sig under detektionsgrænsen.

Der må kun anvendes analyserede og kendte kilder af maritimt protein. Analyser skal rekvireres hos enten producenter, grossister eller sælgere af det maritime protein.

Griseproducenter, der indkøber tilskudsfoder og selv færdigblander deres foder, skal følge blandingsanbefalingerne fra foderstofvirksomhederne, så de holder sig under de anbefalede mængder af brug af maritimt protein.